

Hendrik Willem van der Mey (1834-1905) zandgraf 479, vak D *Rector van het Stedelijk Gymnasium*

Personalia

Geboren: 5 november 1834 te Doesburg

Zoon van: Albert van der Mey en Aaltjen van der Mey

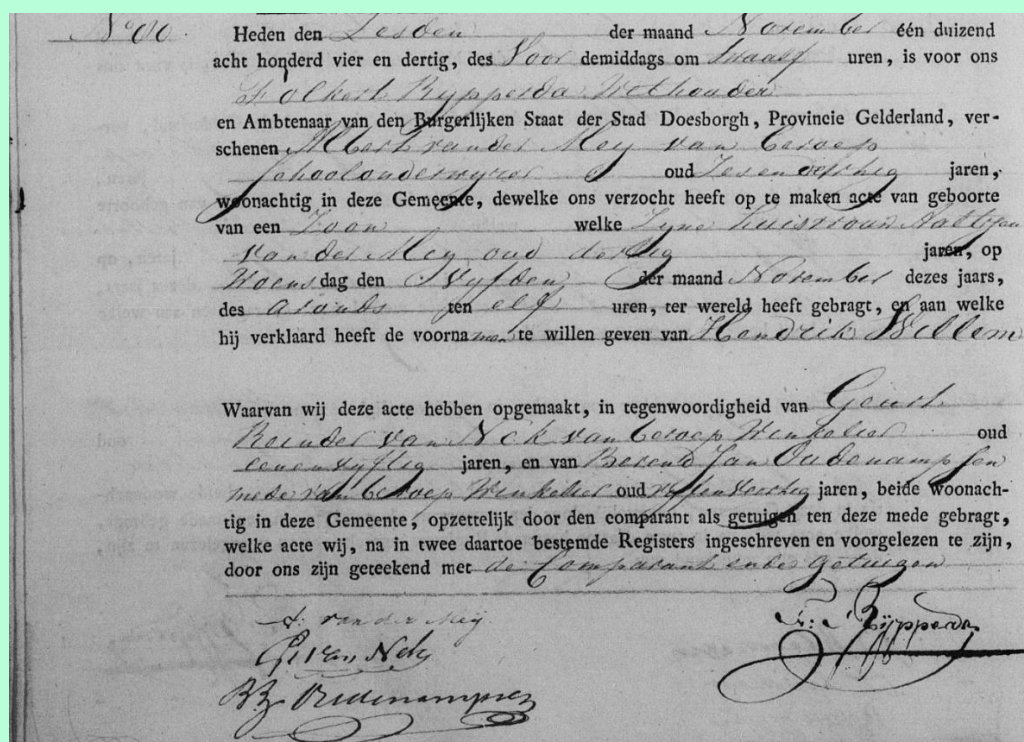
Gehuwd met: Sara Maria Dozy op 16 december 1875 te Leiden

Overleden: 3 april 1905 te Leiden

Begraven: 6 april 1905

Jeugd en ouderlijk gezin

Hendrik Willem van der Mey (Mey ook wel geschreven als Meij) wordt op 5 november 1834 's avonds om elf uur geboren als tweede zoon van onderwijzer Albert van der Mey (1798-1859) en van Aaltjen van der Mey (1804-1841).

Geboorteakte

Al eerder, op 16 september 1832, is de oudste zoon Antonie geboren. Na Hendrik Willem worden nog drie kinderen geboren, als eerste, op 6 november 1836, Johanna Gerharda. Zij blijft haar gehele leven in Doesburg wonen, huwt op 30 november 1862 met banketbakker Fredrik Coops en overlijdt op 3 mei 1876, 39 jaar oud. Moeder Aaltjen bevalt op 30 september 1841 van een tweeling. Dit leidt tot een familiedrama: Een van de tweeling, een jongetje, overlijdt bij de geboorte en blijft naamloos. De ander, een meisje, overlijdt na drieënhalve maand op 16 januari 1842. Dan is moeder

Aaltjen al overleden, want zij sterft ruim twee weken na de bevalling. Vader Albert blijft dus begin 1842 achter met drie jonge kinderen: de negenjarige Antonie, de zevenjarige Hendrik Willem en de vijfjarige Johanna Gerharda.

Hendrik Willem bezoekt de Latijnse school in zijn geboorteplaats Doesburg, waar de heer Engelbrecht rector en de heer Burger conrector is. Deze twee hebben grote invloed gehad op zijn vorming. Na de Latijnse school bezoekt hij het Atheneum Illustre te Deventer. Hendrik Willem legt zijn examens af aan de Faculteit der Letteren van de Universiteit van Leiden: in 1858 het kandidaatsexamen en twee jaar later zijn doctoraal.

Al tijdens zijn studie heeft hij werk: eerst op een instituut in Rijswijk en vervolgens als leraar op het Gymnasium te Deventer. In 1864 promoveert Van der Mey aan de Leidse Universiteit op het proefschrift *Diodori Siculi Fragmenta antiquiorem historiam Romanam spectantia*. Deze dissertatie gaat over oude Romeinse geschiedenis, zoals opgetekend door de Griekse historicus Diodorus van Sicilië, die leefde in de eerste eeuw vóór Christus.

Proefschrift

Stedelijk Gymnasium Leiden

In mei 1865 komt Van der Mey naar Leiden, waar hij in leraar wordt op het Stedelijk Gymnasium in de Lokhorststraat nr. 16. Dit gymnasium is de opvolger van de Latijnse school.

In september 1867 wordt hij prorector en tien jaar later rector. Deze functie bekleedt hij gedurende 25 jaar. In 1883 verhuist het gymnasium naar een prachtig nieuw pand in de Doezastraat op nr. 2. Van der Mey geeft leiding aan deze overgang.

Van der Mey beschikt over veel kennis, grotendeels door zelfstudie vergaard. Hij loopt niet met zijn kennis te koop, is wars van uiterlijk vertoon en aangenaam in de omgang.

Het Gymnasium en voormalige Latijnse School

Stedelijk Gymnasium aan de Doezastraat

Van der Mey heeft wel enkele eigenaardigheden en zijn zenuwen spelen hem soms parten. Hoewel hij wellicht nog verdere mogelijkheden had om zich te ontplooiën, beschouwt hij het Stedelijk Gymnasium als eindstation van zijn carrière. Met dit gymnasium vereenzelvt hij zich en hij geeft daaraan al zijn krachten.

Dat het Stedelijk Gymnasium in de tweede helft van de negentiende eeuw zo'n goede naam heeft, is aan Van der Mey te danken. Vrijwel alle leerlingen kijken met dankbare gevoelens terug op deze school van Van der Mey.

Huwelijk en gezin

Op 16 december 1875 wordt het huwelijk gesloten van Hendrik Willem van der Mey met Sara Maria Dozy (1847-1933). Zij is de dochter van de bekende Leidse hoogleraar Reinhardt Pieter Anne Dozy.

Het echtpaar krijgt drie kinderen:

- Reinhart (geboren op 17 december 1876; overleden op 17 februari 1934; 57 jaar);
- Lina (geboren op 9 april 1876; overleden op 10 mei 1937; 59 jaar);
- Frida (geboren op 23 mei 1881; overleden op 17 februari 1885; 3 jaar).

Van der Mey heeft in Leiden op diverse adressen gewoon: op de Mare, de Apothekersdijk, de Hooigracht en het Rapenburg.

Een driejarige Sara Maria Dozy

Publicaties

Naast zijn drukke bestaan op het Stedelijk Gymnasium weet Van der Mey nog tijd te vinden te publiceren. Van zijn hand verschenen onder andere de volgende artikelen:

- *Latijn en Grieks en nog wat. Open brief aan Dr. S.A. Naber* (1869);
- *Studia Theognidea* (1869);
- *Tweeërlei weegschaal* (1884);
- *Brieven van Cobet en Geel uit Parijs en Italië* (1891; samen met R. Fruin [ook op Groenesteeg begraven]).

Ook was Van der Mey van 1873 tot 1886 een van de redacteurs van het tijdschrift *Mnemosyne*, een toonaangevend academisch tijdschrift op het gebied van de klassieke studies.

Maatschappelijke functies

Van der Mey heeft een aantal bestuurlijke functies uitgeoefend, onder andere: bestuurslid van de Leidse Vereniging tot het bevorderen van geregeld Schoolbezoek, diaken van de Nederlands Hervormde Gemeente en regent van het Huiszittenhuis. Voor zijn verdiensten werd Van der Mey onderscheiden als Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw

Zijn overlijden

In 1902, hij is dan 67 jaar, stopt Van der Mey na 25 jaar directeur van het Stedelijk Gymnasium te zijn geweest. Hij krijgt eervol ontslag en zegt daarbij: *"Ik heb allerlei plannetjes en ik heb zoo lang anderen gedoceerd, dat ik er naar verlang weer iets voor mij zelf te zijn en me weer te verdiepen in allerlei half afgewerkte studies, waarvoor mijn betrekking me geen tijd liet"*.

Het heeft niet zo mogen zijn. Binnen drie maanden wordt Van der Mey ongeneeslijk ziek, waarbij hij ernstige pijnen lijdt. Tweeënhalf jaar later, op 3 april 1905, overlijdt hij na een langdurig en zeer pijnlijk ziekbed in zijn woonhuis op het Rapenburg nr. 53.

Op 6 april 1905 wordt Van der Mey begraven in zandgraf 479 op Groenesteeg. In dit graf was twintig jaar eerder zijn na drie overleden dochtertje Frida al begraven. Dit zijn de enige twee personen die ooit in zandgraf 479 ter aarde zijn besteld.

Overlijdensadvertentie

Zand-Graf.				N ^o . 479
LANG	BREED	DEEP	NEDERL. ELLEN.	
Op den 18 Febr. 1885 verkocht, en in eigendom overgedragen, aan		Daarin zijn begraven de navolgende Lijken:		
den Heer D ^r . H. W. van der Mey,		Op den 19 Febr. 1885 des 11 ^{ten} middags ten 11 ure, het lijk van		
althier!		Frieda van der Mey, oud 3 jaren.		
De recognitie betaald om 1885/1904.		Op den 6 April 1885 des 2 ^{den} middags ten 12½ ure, het lijk van		
		Hendrik Fillemon van der Mey, oud 76 jaren.		
		Op den 18 des middags ten ure, het lijk van		

Grafboek zandgraf 479

Over zijn begrafenis wordt in het Leidsch Dagblad uitvoerig gerapporteerd:

Ondanks het gure April-weder was er hedenmiddag veel belangstelling op de begraafplaats aan de Groenesteeg ter gelegenheid der begrafenis van den oud-rector van het Leidsche gymnasium dr. H.W. van der Mey.

Vele hoogleraren en leraaren bij het gymnasiaal onderwijs waren tegenwoordig. Ook werd de inspecteur der gymnasia, dr. Eggink, opgemerkt.

Een aantal kransen, waaronder een van de oud-leerlingen en een van leerlingen, dekten de kist.

Aan de groeve werd allereerst het woord gevoerd namens het College van curatoren door den president-curator prof. mr. S.J. Fockema Andreae.

"De man, die wij ten grave dragen - zoo zei de spreker ongeveer - heeft geleefd en gestreefd in allen eenvoud, maar zijn leven heeft - hiervan ben ik zeker- rijke vruchten gedragen voor velen. Menigeen, die aan de groeve staat, voelt het ongetwijfeld diep, dat ook hem een deel van die vruchten is ten goede gekomen.

De curatoren van het gymnasium, aan het hoofd hij zoo lang heeft gestaan, zouden meenen in hun plicht te kort te komen en zouden het zich niet vergeven, zoo zij niet hier getuigden van de groote dankbaarheid, die zij hem verschuldigd zijn. Ik mag dit zeggen niet slechts uit naam van de tegenwoordige curatoren, maar ook uit naam van den vroegere van het College, mr. Cock, die zoo lang met den overledene heeft samengewerkt en die mij uitdrukkelijk heeft doen weten, dat alleen gezondheidsredenen hem zeer tegen zijn wensch weerhielden, hier tegenwoordig te zijn.

Wij hebben aan Van der Mey veel te danken. Toen hij optrad als rector, beantwoordde het gymnasium niet aan de eischen, die men er aan mocht stellen. Toen hij aftrad, was het al jaren als een model bekend en erkend. Dat was zijn werk, dat had zijn geest gewrocht.

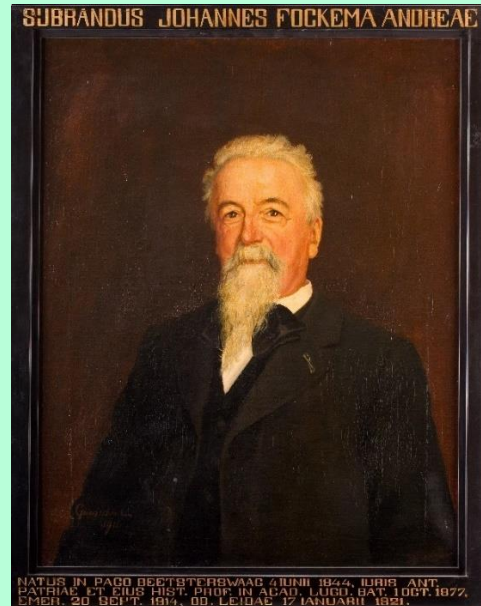

Foto zandgraf 479

Waardoor? Van der Mey was vooreerst een man van uitgebreide kennis en een helder verstand, een knap man. Hij had verder uitmuntende gaven om anderen van zijn wetenschap mee te deelen. En hij stelde er prijs op, dit te doen, want hij hechtte aan kennis, vooral aan die van zijn Classieken, die - hij wist het - zoo zij degelijk is en echt, ware beschaving helpt brengen.

Daarom was hij als docent een ijveraar voor weten, goed weten, en daarom was hij als docent zoo voortreffelijk.

Intusschen, alleen zou hij weinig hebben vermocht. Hij vond steun in een uitmuntende staf van docenten. Maar dat hij steeds van zulk een staf was omgeven, was weer voor een goed deel aan hemzelven te danken. Hij gaf allen het voorbeeld van nooit falende plichtsbetrachting, hij deelde allen mee van zijn liefde en zijn vuur voor het onderwijs en met zachten tact bracht hij, wie gevaar liep te verdwalen, op het rechte pad terug. En allen lieten zich gaarne door hem leiden, terechtwijzen ook, als het moest, want zij wisten het, hij meende het zoo goed, en hij was zoo goed.

Prof. mr. Fockema Andreae

En hierin lag ook zijn geheim van zijn grooten invloed op zijn leerlingen. Zij kenden hem - de eerlijke, oprechte man was niet moeilijk te kennen - zij wisten, dat hij hoogst bekwaam was en door en door goed, en dat hij hen liefhad. Dat wekte vertrouwen en wederliefde en de begeerte om te doen wat hij van hen verlangde.

En daarbij was Van der Mey een man van beminnelijke bescheidenheid. Hij toonde dit ook door de wijze, waarop hijwelverdiende lof meer afweerde dan aanvaardde.

Toen hij - niet zonder tegenweer van mijn zijde - had besloten zijn ambt neer te leggen, stelde hij zich een groot genot voor van nieuwen rustigen omgang met zijn Classieken. Ik hoor het nog, hoe hij op mijn aandrang om nog te blijven, antwoordde: "Neen, neen, ik heb nu zoo lang getracht anderen iets te leeren, ik heb wel recht nu ook mijzelven nog weer iets te leeren". Het heeft niet zoo mogen zijn, die illusie is niet vervuld; de lange ziekte, die hem ten grave heeft gebracht, is in den weg getreden.

Wij hadden het zoo graag anders gewenscht. Maar we mogen ons troosten met de gedachte, dat die voortreffelijke eigenschappen, waarom wij hem eeren, en in dankbare herinnering zullen houden, zijn eigen leven gelukkig hebben gemaakt, jaren en jaren. Want degelijk weten en een rein gemoed maken gelukkig. Hij ruste in vrede!"

Nadat de heer Fockema Andreae had uitgesproken trad prof. L. Knappert naar voren om namens de oud-leerlingen de rector een blijk hunner aanhankelijkheid te brengen. Daar zijn ouderen en jongeren onder ons, zei de spreker, hijzelf bewaart herinneringen voor 26 jaren. Waar de oud-leerlingen mochten toeven in het binnen- of in het buitenland allen vervulde echter deze doodstijding ongetwijfeld met diepe

droefenis. En al heeft spreker daarvoor geen bepaalde opdracht, hij durft toch uit alleen naam spreken als hij oprechte deelneming betuigt aan de weduwe en kinderen in dit vooral ook voor hen treffend verlies en tevens bij het uitspreken eener dankbare herinnering aan de gymnasiumjaren, waaraan zich onafscheidelijk verbindt de beminnelijke rector Van der Mey.

Wij hebben veel van hem geleerd door zijn groote kennis en zijn eigenaardige paedagogische wijze van doen. Niet iedereen en niet altijd konden de leerlingen daarvan de bedoeling vatten, maar wat ieder heeft gevoeld dat is dat zijn hart zoo warm voor hen klopte en deze ervaring hebben wij als een schat weggeborgen in ons hart.

Zijn plichtsbetrachting, zijn toewijding waardoor hij altijd met zijn leerlingen kon omgaan, waaraan hij zijn vrije middagen gaf hebben de jongeren misschien nog niet begrepen, maar als oud-leerlingen hebben ze het verstaan en dat maakt de plicht der dankbaarheid voor hen groot. Hij heeft in den tijd, dat hij hoopte te rusten van zijn arbeid bitter geleden, nu is hij uit dit lijden verlost en naar sprekers innige overtuiging ingegaan tot een beter leven en hem reeds geopenbaard wat ons nog verborgen is. Het Leidsch gymnasium zal dr. Van der Mey missen en zijn leerlingen zullen zijn nagedachtenis in dankbare herinnering houden.

Na prof. Knappert sprak namens de leeraren der inrichting de conrector de conrector dr. D.A.H. van Eck. Waar onze rector de heer Punt tot zijn zeer groot leedwezen door ongesteldheid verhinderd wordt om hier aanwezig te zijn, aldus begon spreker, zij het mij als conrector van het Leidsch gymnasium vergund om een enkel woord aan dit graf te spreken. Ook mij doet de afwezigheid van onze rector leed, en ik vervang hem met schroom, meer echter omdat ik vrees wat den toon betreft beneden mijn onderwerp te blijven, dan omdat ik, of wie ook van het personeel van leeraren in waardeering van dezen doode zou te kort schieten; want wij allen - daarvoor heeft Van der Mey zelf gezorgd - zijn desnoods nog wel in staat om hier naar waarheid en uit ons hart te getuigen wat hij voor het gymnasium en voor ons geweest is.

Zevenendertig lange jaren heeft hij in verschillende functies zijn beste krachten en zijn groote liefde gewijd aan ons gymnasium; zijn krachten, die groot genoeg waren om hem, als hij een andere carrière had willen inslaan, maatschappelijk zeker nog verder hadden kunnen brengen; zijn liefde, die hem tegelijk belette om die krachten aan eenig ander doel in dezelfde mate te wijden als aan den bloei van zijn gymnasium.

Wij vragen ons af waarmee deze man het harde lot verdiend had, dat hem zijn laatste illusie ontnam, de illusie, om na zijn aftreden als rector nog eenige jaren voor zijn gezin te leven en voor zijn lievelingsstudiën, die hij aan den dienst van anderen had opgeofferd. Op die vraag vinden wij geen in alle opzichten bevredigend antwoord, en doen misschien ook beter ze niet aldus te stellen. Want tegenover die hardheid van het lot staat toch zeker, dat hijzelf, sinds hem bleek, dat zijn hoop niet verwezenlijkt zou worden, vollen vrede had met zijn heengaan, er tegenover staat een lang leven van succesvollen arbeid, een liefdevol opgaan in een levenstaak van hard werken ten behoeve van anderen, beloond door de dankbaarheid en waardering van hen, die hem nastaren. Als iets in staat is ons te verzoenen met het vreugdeloose van de laatste levensjaren van deze doode, dan is het deze gedachte, dat zijn leven lange jaren rijk

gezegend is geweest en dat hij het beste heeft verworven wat te verwerven is, nl. de dankbare herinneringen van velen.

De zoon van den overledene, mr. R. van der Mey, dankte in gevoelige woorden namens de familie voor de laatste eer zijn vader bewezen. Hierop werden bloemen op de kist gestrooid, waarmede de droeve plechtigheid was afgelopen.

Ten teeken van rouw, waren van het gymnasium aan de Doezastraat, waar de lessen heden stilstonden, de gordijnen neergelaten.

In het jaar negentienhonderd 1905, den overleden
der maand April — zijn voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken
Stand der gemeente Leiden Hendrik verschenen:
Hendrik
oud tegenwoordig jaren, aanvankelijk
wonende Leiden en Stapman blommesteek
oud tegenwoordig jaren,
Loopsche, wonende Leiden, welke ons
verklaard hebben dat op den derden april — negentien honderd 1905
op woensdag om kwart over tien uren, binnen deze gemeente overleden is:
Hendrik Willem van der Mey
oud Landbouwer, Landarbeider, geboren te Soesburg
wonende te Leiden, gehuwd met Sara
Loze, dochter van Albert van der
Mey en van Antje van der Mey
bezoef overleden
En is deze akte na gedane voorlezing door ons in de deelen van den gemeente
W. van der Mey
W. van der Mey

No. 269
5.11.34
Popink
53
van
geene

Overlijdensakte

Bronnen

Artikelen:

Eck, H. van: *Dr. H.W. van der Mey*, Leids Jaarboekje, 1906,

Zuidema, E.: *Hendrik Willem van der Mey*, Nieuw Nederlands Biografisch Woordenboek, deel 5, p. 342, 1921

Kranten:

Leidsch Dagblad: 3 en 6 april 1905.

Archieven:

- Centraal Bureau voor de Genealogie te Den Haag (CGB).
- Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO).
- Gelders Archief

Websites:

- www.wiewaswie.nl

Auteur:

Lodewijk Kallenberg (oktober 2025).